

GALEB

8

42. LETNIK
1995-1996





MLADINSKA REVIJA
42. LETNIK 1995-96
APRIL 1996
ŠTEVILKA 8

Naslovna stran:
Ivan Zupan, 4. r. (1994-95)
OŠ "France Bevk" - OPĆINE

Izdaja: Soc. Coop. Novi Matajur a r.l.
Čedad

Glavna urednica: Majda Železnik
Odgovorni urednik: Dušan Udovič

Uredniški odbor: Marij Čuk, Kristina Kovačič, Mirjan Mikolj, Vera Poljšak, Magda Tavčar, Ksenija Majovski
Naslov uredništva: Galeb, Ul. dei Montecchi 6, 34137 Trst, telefon (040) 7796390 – Naročila in ekspedit: 7796600

Fotostavek, fotoliti in tisk: Graphart, Trst, Drevored D'Annunzio 27/E, Tel. (040) 772151

Naročnina (10 številk): 33.000 lir. Posamezna številka v Republiki Sloveniji 280 tolarjev, naročnina 2.800 tolarjev.



Galeb je mesečnik in je registriran na sodišču v Trstu pod št. 158 od 3. maja 1954, od 7. januarja 1995 pa pod št. 18/94 na sodišču v Vidmu.

Včlanjen je v zvezo periodičnega tiska USPI (Unione Stampa Periodica Italiana).

VSEBINA

Fran Levstik: Velikonočna uganka	1
Srečko Kosovel: Odrešenje	2
Karolina Kolmanič: Slon brez noska	4
Ziva Pahor, Andrej Furlan: Na galebovih krilih:	
Velika noč none Vanke	6
Marko Kravos: Vrtna pesem	9
Vlado Firm: Poštar Jaka	10
Andreja Borin: Aprilska	12
Sabina Mali: Tinček in Tinka	14
Marko Kravos: Zlati rog	16
Adrijan Rustja: Vrdela pri Sv. Ivanu - kraljestvo mojih otroških iger	19
Berta Golob: Pogled iz vremenske hišice: Toča in mavrica	20
Klarisa M. Jovanovič: Bajeslovna bitja:	
Čarovnice – pehtra, torklja, mora	22
Peter Rustja: Jurčkov park:	
Atomska goba	24
Magda Tavčar: Pirhi	26
Maruša Tavčar: Križanka	27
Klarisa M. Jovanovič: Mali kuharji pomagajo v kuhinji: Pečene hruške	28
Šolarji pišejo	29
Peter Furlan: Ronč in Brenč, svetovna prvak:	
Golf	(3. str. platnice)
Besedilo na platnici: Marko Kravos	

Ilustracije so naredili: Vesna Benedetič (str. 3), Andreja Borin (str. 12-13), Mojca Cerjak (str. 1), Marjeta Cvetko (str. 11, 14-15), Veno Dolenc (str. 22-23, 28), Peter Furlan (3. str. platnice), Marjan Manček (str. 21), Živa Pahor (str. 7-8), Klavdij Palčič (str. 17), Paolo Pascutto (str. 25), Andreja Peklar (str. 5), Magda Tavčar (str. 9, 19, 26, 27, zadnja str. platnice).

FRAN LEVSTIK

Narisala MOJCA CERJAK

Velikonočna uganka

Suknjica rdeča, srajčica bela,
srček pa ves ko zlat –
kaj porečeš, deca vesela,
kdo je neki ta zali svat?

(Pirh)



Odrešenje

Nocoj je v meni vse svetló
od belih katedral,
blestecih stolpov,
čeprav je še temno povsod,
čeprav še ni prišel naš Kralj.
Bolest pričakovanja, brat
je bela v noč sprostrla
svoj svetli alabastrni plasc –
in duša, brat, zdaj ne ječi,
zdaj je oci odprla.
Zavzeta, v tihem molku je
blestenja in tištine,
tam pred oltarjem zdaj kleci,
kot je pred dnevi strta se
bilà od bolečine.
Kot da iz tihe polnoci
vsa srca zdramil je en glas,
zdaj vsaka duša tja strmi,
odkoder Kralj naš govori –
in odrešenje je pri nas.



Slon brez noska

Babica iz vasi je v mestu obiskala svojega vnučka. V velikem cekarju so bile dobrote, ki jih poznajo samo še na deželi. Babica ni bila z naočniki, tudi sključena ne in tudi bolna ne, niti malo podobna tisti iz Rdeče kopicice. Mihec jo se vedno klice za babico, čeprav se je v mestu že zdavnaj preimenovala v omice, ome, nonice in none.

Babica je na mizo zložila potico in gnjat in kolač dišečega kruha. Potem je odvila se slikanico o Žabjem kralju, da bo Mihec, ki je skregan s črkami, morda iz radovednosti povezal sprte črke in besede in prebral pravljico. Bežno je s pogledom pobrazil zivahne podobe in ko mu je babica porinila v roko drobno škatlico, je slikanica brž zdrknila v pozabo na klop.

Mihec je nestrpno zapicil prste v škatlico in iz nje je pogledal čisto navaden, bel plastičen slonček. Usta so se razširila v širok nasmeh in ko je ugotovil, da to ni običajna drobna igracka, pač pa ima v trebuhu šilcek, se je lične naprave še bolj razveselil. Plosknil je z dlanmi in vzklirknil:

“Mama, ati, slonček sili, smeti pa kar zdrsnejo skozi nos.”

“Mihec, lahko bi vedel, da imajo sloni rilec,” ga je poučil oče.

“Meni se zdi, da je nos,” se je izmotaval Mihec in cmoknil babico na licu.

Ker so si imeli babica, mama in oče toliko povedati, se je Mihec zgubil v svojo sobo in tam vozil slončka po mizi nazaj in naprej. Ob tem je našobil ustnice in brnel kot motor.

Nenadoma pa je kriknil, tako presunljivo, da so vsi trije pridrli v sobo. Mihec je cepel na tleh in solze so mu drsele po okroglih licih. Pred njim je ležal slonček – brez noska. Babica mu je brisala moker obraz in ga tolažila: “Glej, saj se sili. No, poglejva!”

“Ampak babica, slonček brez noska ni slonček. Vsaka žival mora imeti nos. Se najbolj smešen je slon brez prifrnjenega.”

“Dobro, poiščimo ga. Nekje na tleh mora biti,” se je sklonila babica, za njo se Mihec.

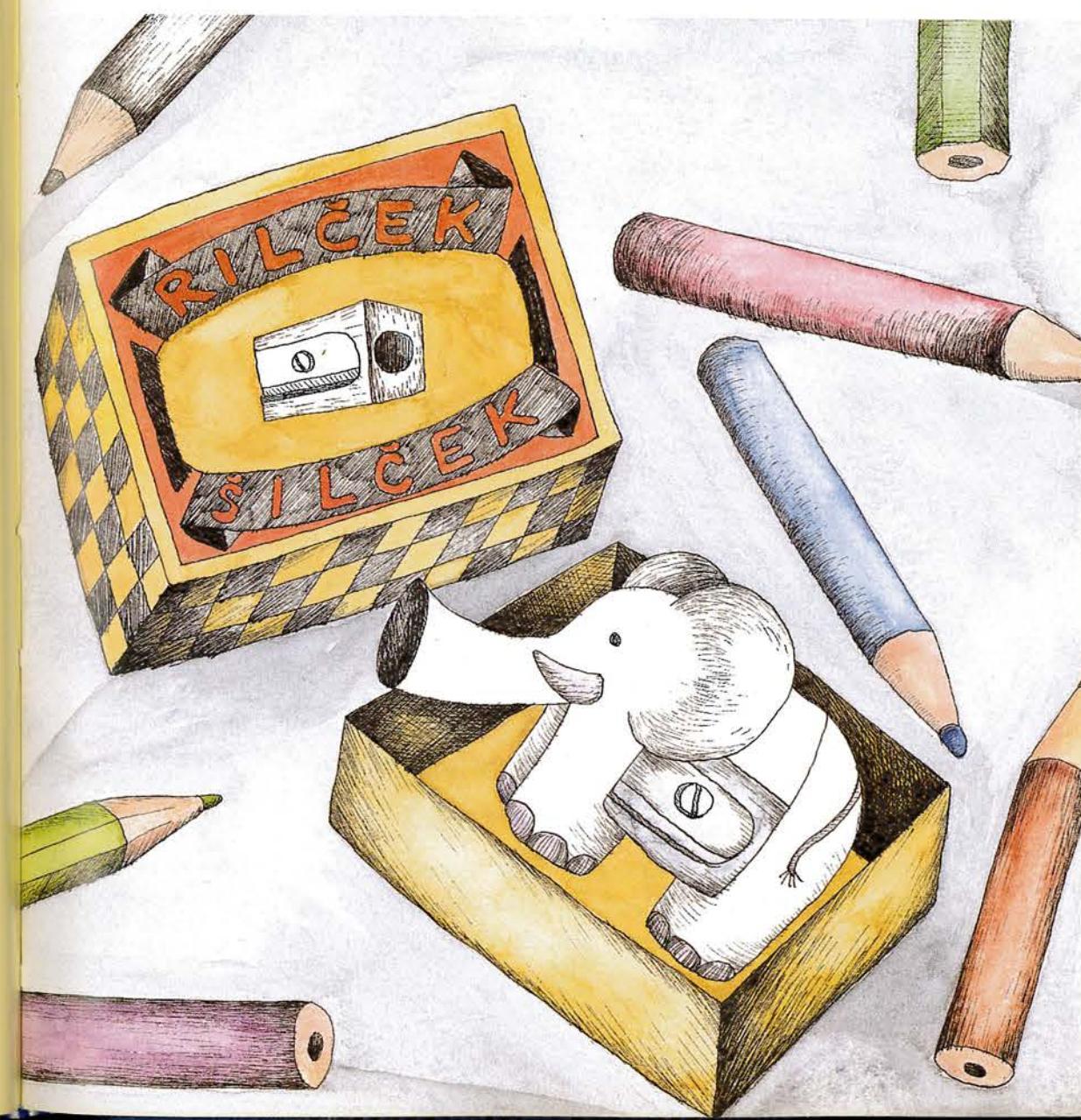
“Ah, saj ni treba jokati! Drugega bomo kupili! Kaj je že ta plastika!” je zamahnil oče.

“To ni plastika. Slonček je... In moja babica mi ga je prinesla,” je spet zajokal.

Potem sta iskala, kleče na parketu sta tipala, babica in Mihec. In nenadoma so se prsti zapletli. Spogledala sta se. Babica je pobožala kuštravo glavo

in šepnila: “Glej, tu je. Zalepila ga bova, da bo slon spet dostojna žival.”

V Mihecevih očeh se je prižgala drobna sreča. “Babica, zdaj, ko je dobil slonček zopet nosek, nama na veselje speci, veš kaj... palačinke. Takšne kot znaš samo ti, babica!”



Na galebovih krilih

Velika noč none Vanke

Nagajiva burja je zapustila naše kraje in sramežljivi sončni žarki že prebujajo kraško gmajno. Že cel dan se potepamo med ogradami in naše noge so vse bolj tezke in tezke. Ali ne bi obiskali none Vanke in se pri njej malo odpocili?

Pred veliko kamnito *k'luno* obstanemo in potrkamo na težka lesena vrata. Ker ne dobimo odgovora, vstopimo na borjac in zaslismos razburjeno kokodakanje.

“Dober dan, nona. Kje si?” Iz kurnika se prikaže nasmejana nona Vanka s *plenirčkom*, polnim svežih jajc: “Oh, dober dan, moji ta mali. Pridte v hišo, da vam ponudim kozarec sladke bezgove pijace. Kje ste bili prejšnjo nedeljo? Ali ste nesli k blagoslovu oljčne vejice?”

“Nesli? Saj jih delijo pred cerkvenimi vrtati.”

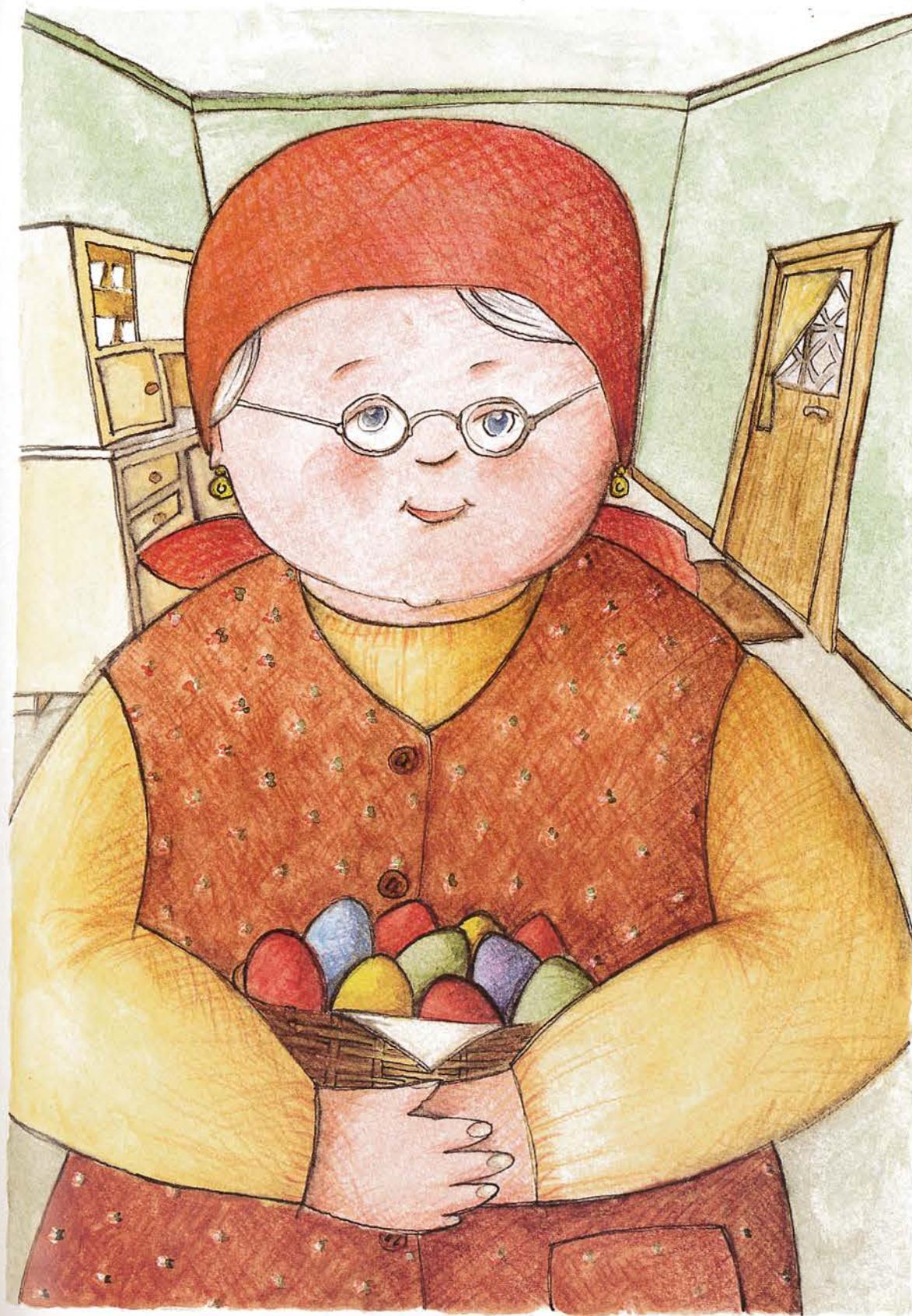
“Ko sem imela vasa leta, so jih po celem Krasu raznašale Kon-tovelke in Prosečanke. Nato pa smo jih sami nesli *pož'gnat* k masi. Oljčne vejice smo skrbno hranili, saj so imele posebno moc. Ne-kaj lističev je naš oče zdobil in jih dodal krmi za živino. Z vejico pa jih je prvič odgnal na pašo. Ko pa se je blizala nevihta, so nemudoma obrnili stole in vrgli na ogenj nekaj oljčnih listic.”

“Ste tudi vi imeli pocitnice za veliko noč?”

“Veliki teden je bil poseben. Casa za pocitek ni bilo, pa vendar smo bili prosti težkih poljskih del. Spravljali smo po hiši in pripravljali velikonočne jedi. Prepovedano pa je bilo pometati pred pragom, da ne bi odgnali sreče!”

“Ali ste takrat barvali jajca?”

“Seveda smo jih, a uporabljali smo naravne *farbe* in jih nama-zali s špehovo kožo, da so se lepo svetila. Naše največje veselje pa je bilo ropotanje z malimi lesenimi ragljami.”



“Zakaj ste ropotali s temi ragljami?”

“Ker so na veliki četrtek sli zvonovi v Rim.”

“V Rim?”

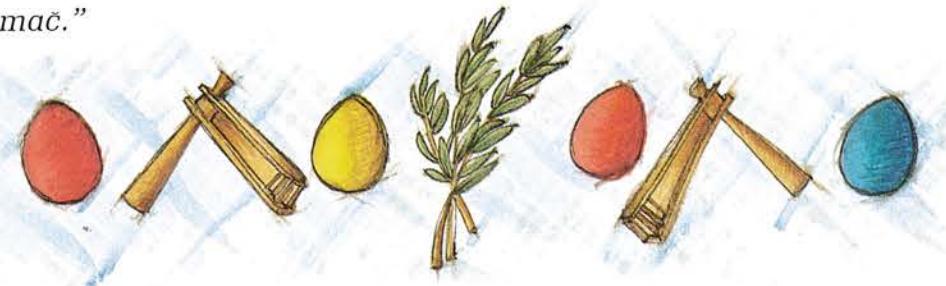
“Tako so nam rekli starši, da bi opravičili molčanje zvonov. Na zvoniku je stala velika raglja, ki je s svojim hrupom nadomeščala zvonenje. Otroci pa smo z malimi ragljami spremljali procesijo. Zvonovi so se spet oglasili na veliko soboto in takrat smo si vsi nemudoma umili obraz, da bi sprali svoje grehe. Ponekod so gospodinje postavljale škafe z vodo pred hišo, da so si lahko tudi mimočuti pravočasno umili obraz. Isto jutro je duhovnik pred cerkvijo blagoslovil ogenj. Mularija pa je z žerjavico obiskala vse domove.”

“Kaj ste se vsega nosili k blagoslovu?”

“V plenir smo položili kos kruha, potico, pres'nc, pinco, sol, jajca, bogatejši tudi pršut, nujno pa je moral biti v košu tudi koromač.”

“Zakaj pa koromač?”

“Tudi ta je imel nadnaravne lastnosti, saj nas je branil pred pikom strupenih kač. Pred kosilom smo za veliko noč celo izrekli te besede: *“Bejži, bejži pisan kač, mi bomo jedli ž'gnan koromač.”*”



NAGRADNA VPRĀŠANJA

- Katera zelišča ali rastline so nekoč uporabljali za barvanje pirhov?
- Ali poznaš kako igro s pirhi?
- Kateri narečni izraz poznaš za besedo raglja?
- Katero jed, ki se začne s črko ž, je nona Vanka pozabila omeniti?

MARKO KRAVOS

Narisala MAGDA TAVČAR

Vrtna pesem

– Sonce sije, dež rosi,
pa še vedno nič ne rase! –
v vrtu Luka se jezi.

Brž priskoči mojster krt,
priletijo sive vrane,
pridno posadijo vrt.

Zdaj vse rase, zeleni...
Luka stoka, saj prek glave
je robide in kopriv.



Poštar Jaka

V starih časih so poštarji trobili na poštni rog. Posto so raznašali pes, zato je bilo njihovo delo naporno. Pot iz mesta v vas je bila dolga, na ramenu pa polna poštna torba. Poštni nabiralniki so bili redkost, zato pa jim je odlično služil poštni rog, da so zatrobili nanj, ko so prišli v vas. Vaščani so imeli postarja radi.

Bilo je sončno jutro in tudi rog se je že oglasil. Vsi so vedeli: naš poštar Jaka prihaja. To je bil mali možic. Torba je bila skoraj večja. Bil pa je pravi dobrovoljček in kaj rad je spražnil kozarček. Pa saj si ga je zaslužil. Le z vaškimi psi je imel nadvse slabe izkušnje. Tudi raztrgane hlače je večkrat prinesel domov. Kako se je žena jezila!

No, ta dan je prihajal najprej kmetu, v bližini vaške cerkve. Ustavil se je pred ograjo in zatobil. Nikogar od nikoder. Tudi pes čuvaj je počival v svoji hišici. Pa je odložil težko torbo ob ograjo, odprl vratca in se namenil v hišo.

Ojoj! Pes se tokrat ni strinjal z njegovim obiskom: hop – je skočil iz utice. Na yso moč je lajal in migal z repom. Morda se mu je hotel le dobrikati, kdo ve? Jaka je v hipu odvrgel časopis in zbežal, kar so ga noge nesle. Zaloputnil je vratca, pes pa: ograje ni znal preskočiti. Na drugi strani si je šele oddahnil. Spet si je naložil težko torbo, prav nerodno jo je dvignil s tal, pa mu je padlo iz nje nekaj pisem. Ko takole koraka proti vaški soli, pritečejo za njim otroci in zaženejo vik in krik: "Hej, Jaka, počakajte! Počakajte! Posto izgubljate!" Res jih je počakal. "Kako, zlomka, je to mogoče! Ima torba luknjo?" jo je obracal in pregledoval. Popraskal se je po glavi in odložil poštno kape na obcestni kamen. Obrisal si je čelo in že jo je mahnil proti soli.

Spet je vzel v roke rog in zatobil. Pritrobil pa je – jažbečarja Pazija. Bolj ko je kličal psa in se mu dobrikal, bolj je ta bevskal vanj. "Le kaj sem se mu tako

zameril," je nejevoljno razmišljal. Lajanje je priklicalo nadučitelja. Brž je pritekel in pobožal Pazija.

"Kaj pa delate tak vik, Jaku?" je vprašal nadučitelj.

"Kaj, gospod, jaz da delam vik? Sapralot, saj ne lajam jaz, ampak ta vaš jazbečar. Kar ponorel je. Le poglejte, najraje bi mi zmeril hlače. Nak, ne bo mi ne! Tega sceneta bom drugič s palico," je na pol za šalo rekel poštar.

"Je že prav, Jaka." Iz žepa je vzel kovanec in mu ga položil v dlan.

"Sva se že zmenila, Jaka. Poklanja vam ga Pazi, da bosta prijatelja."

Zazrl se je v postarjev smejoči obraz. "Kje pa imate vašo kape?"

Postar Jaka se je pogladil po lašeh in dejal: "Gromska; prav zares, kje je le obsedela? Aha, se že spomnim!"

Vrgel je torbo na ramo in jo urno drobil – nazaj po poštarsko kape.

Nadučitelj je gledal za njim, smeje zmajeval z glavo in mrmral: "Drugič bo še torbo pozabil in to, kdo ve, kje."



APRILSKA

LE URNO, LE HITRO
PRED TETO NEVIHTO!
NEBO BRŽ STEMNI SE,
ŠE DREVJE ZRESNI SE...



A PRAVEGA MULCA
TEŽKO JE PREGNAT',
POKAZAL BO ŠPELI,
KAM SKRIL JE ZAKLAD.



Tinček in Tinka

NAŠ PETELINČEK,
POSTAVEN IN LEP,
SE JE V TINKO ZALJUBIL
NA PRVI POGLED.

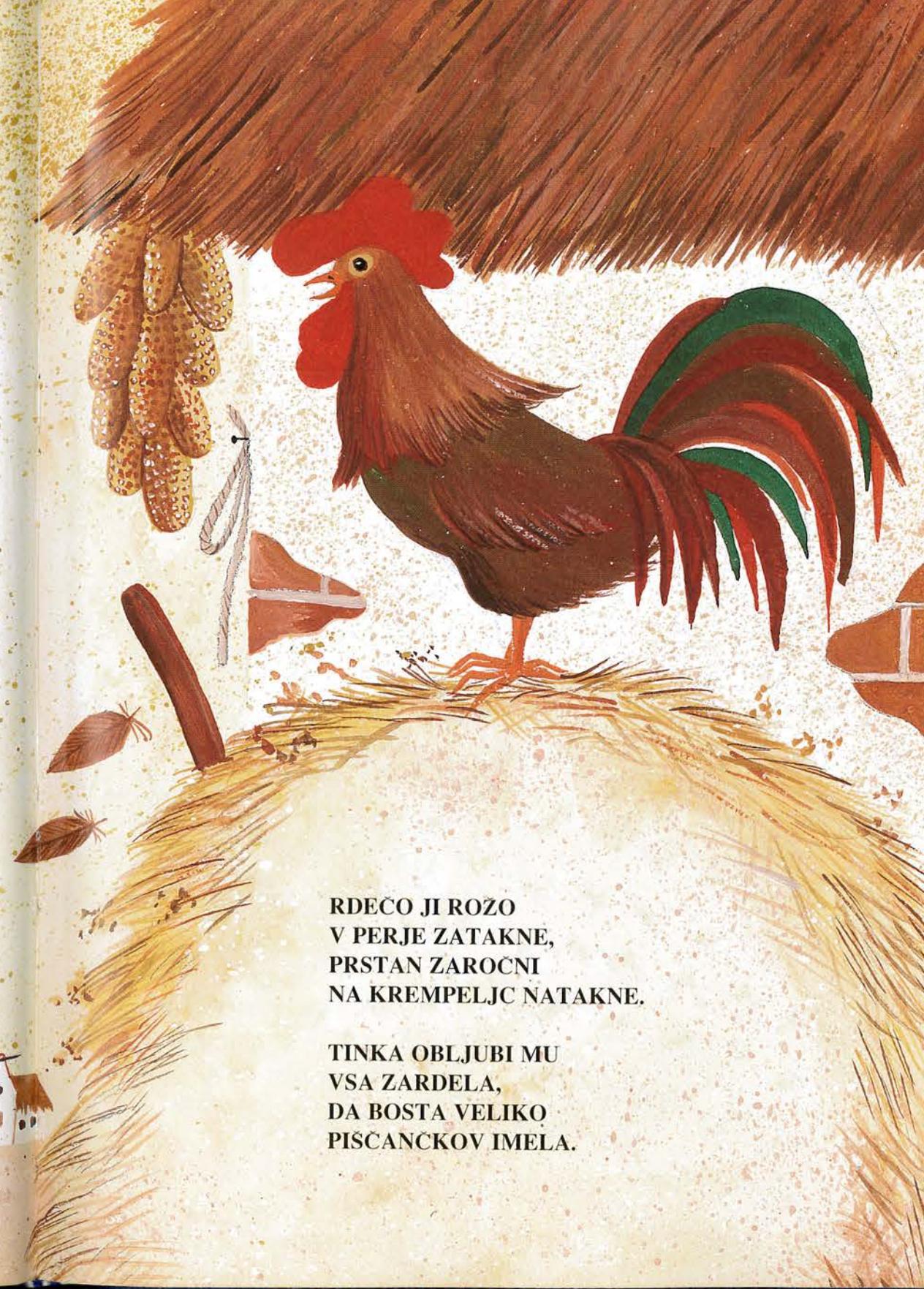
TINKA NAJLEPŠA
JE PUTKA MED VSEMI,
ZLATO RJAVA,
KLJUN PA RUMENI.

KO TINKA Z OCMI
ZAPELJIVO ZAVIJA,
TINČKU SRCE NORI
IN RAZBIJA.

PIŠE JI PESMI,
POKLANJA DARILA,
VCERAJ JE CRVE
S KORUZO DOBILA.

POVABI JO V KINO
IN NA SPREHOD,
OBNAŠA SE VEDNO
KOT PRAVI GOSPOD.

NAJBOLJŠA OBLEKA,
V KLJUNU PA ROŽA,
TINČEK PONUJA SE
TINKI ZA MOŽA.



RДЕО JI ROŽO
V PERJE ZATAKNE,
PRSTAN ZAROCNI
NA KREMPELJC NATAKNE.

TINKA OBLJUBI MU
VSA ZARDELA,
DA BOSTA VELIKO
PIŠCANČKOV IMELA.

ZLATI ROG

8

Božanski glasovi pojočega gradu! Kaj tako vznesenega še nikoli nihče ni slišal. Hrib Pihavec je imel res mogočna pljuča. Vsi so zavzeto poslušali.

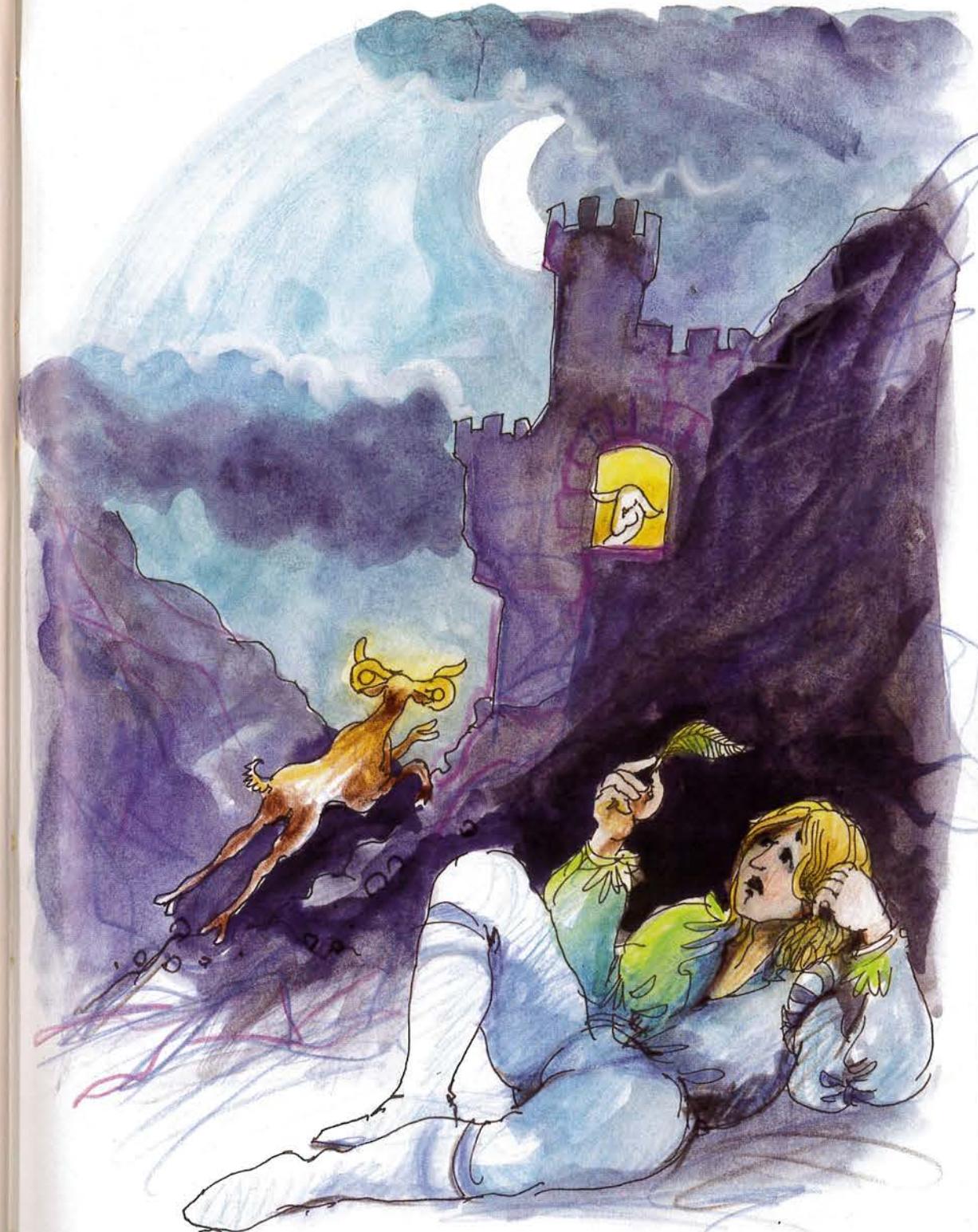
Hudi volkovi so se medtem prelevili v postavne može, saj je bila noč. Še malo so se poigrali z vrati, potem pa kmalu izginili vsak v svoj dvor, k svojim ljubicam – kozicam.

Kralj kozorog pa je piskal od besa. Sopel in grčal je, prgal z nogo ob tla, ker mu ni uspelo spraviti v pogubo Karmana. Za navrh je mladi junak prišel na dan še s prošnjo, da bi mu zdaj že lahko dal vsaj košček svojega zlatega roga, da bo tako rešil svojo ljubljeno Dano in tudi sam kdaj prišel do sreče. Ne bi bilo tako pravično in prav?

Zlatorog je rohnel: "Ostal si živ, kar se še nikomur doslej ni posrečilo. Ti to ni dovolj?! Niti z mislio se ne dotikaj mojega ponosa, sicer te sesekljam, da boš mravljam za slavnostno kosilo! – Tudi če bi imel na glavi sto zlatih rogov, da jih še nositi ne bi mogel – kdo je že kdaj slišal, da bi bogatin delil s kom svoje zaklade! Zato pa ostane bogat in močen."

Eni imajo zlato v skrinji ali na glavi, drugi v prsih... tretji pa so žlostni in potrti kot Karman ta čas.

Takrat je gorskemu kralju iz svojih soban zapeljivo pomignila kraljica Hela. Zdaj si je nadela podobo srebrne koze, njene oči in njeni gibi pa so bili le še bolj izzivalni. Zlatorogu je gnev kar izpuhtel, namesto tega pa ga je popadla strast. Izginil je v svileno notranjost svojega pojočega gradu, ki je kmalu brundal in vriskal od drugačnih pesmic.



Mladi Karman je bil obupan. Če bi imel vsaj meč, bi se pognal v neenak boj z gorskim kraljem. Če bi imel svileni pas princeske Danne, bi se z njim pokril in umrl. Pa ni imel niti enega niti drugega.

Ko ga je tako tiščala lastna usoda in ni vedel kaj in kako, ga je pošegetalo pod pazduho žerjavovo pero. Karman ga je vzel v roke, ga pobožal in žalostno dihnil vanj:

“Nikogar ni, da bi mi pomagal...”

In pero se je z zamolklim glasom oglasilo: “Jaz ti res ne morem pomagati, zato pa je še kje zlato srce, ki ti bo dobroto z dobroto poplačalo.”

Ko je mladi Karman to slišal, se je pomiril. Podložil si je glavo s sočutnim perescem in zaupljivo zaspal.

Gorska kraljica, srebrna kozica Hela ni pozabila na to, da je mladi junak pomislil na njeno bolečino, ko je napravil samo pri njenih dvorih vrata, skozi katera je lahko Zlatorog vstopal z dvignjeno glavo. Tako se bo odslej brezskrbno in z vsem žarom predajala cvetnemu času z njim. – Kdo bi štel, kdo bi opisal triglavске rožice, ki sta jih vsa razvjeta že nabirala po pašnikih veselja. Zlatorogu je Hela nenehno podžigala strast, in ko je bil od tega žejen in žejen, mu je ponujala zlatega moškata iz najboljšega soda v grajski kleti. Poskočna kraljica, ki je bila zdaj v kozji podobi, sicer ni imela zavihanih rogov, je pa zato imela bolj zvito pamet... In ves čas je mislila, kako bi Karmanu pripravila darilo...

Ko sta ves muškat iztočila in je na vzhodu že vstajala zvezda Danica, je Hela pripeljala svoj načrt do kraja.

“Vsak čas bo svit, ko zadobi moja narava in postava podobo gorske vile,” je rekla gorskemu kralju in se pretegnila. “Po taki noči bi rada okusila še družbo človeka. Mar si mladi Karman ne zaslужi vsaj smehljaj gorske vile, ko pa je vse tako dobro opravil?”

Zlatorogu se je stemnilo: vse tisto guncanje, vse tisto rajsko viño – potem pa na koncu tak udarec v njegov ponos, v njegovo srce! Kri mu je zalila oči: pa od te krvi ne zrasejo triglavске rože, ki bi mu zdravo pamet povrnile.



ADRIJAN RUSTJA

Narisala MAGDA TAVČAR

Vrdela pri Sv. Ivanu - kraljestvo mojih otroških iger

Fantje nismo sodelovali pri dekliskih igrah. Smo jih pa radi opazovali. Dekleta so se najraje igrala PORTON. Na cesti ali dvořišču so zarisale pravokotnik in ga razdelile na več kvadratkov. Te so oštrevilčile od ena do osem. Po teh kvadratkih so skakljale po eni ali z obema nogama ter počele razne figure. Tista, ki se je pomotoma dotknila zarisane črte, je morala igro ponoviti.

Zelo rade so igrale tudi SASETE. Spretnost je bila v metanju in lovljenju enega ali več kamenčkov z eno samo roko, ter v pobiranju s tal.

KORDA je bila igra z vrvico. Ob vrtenju vrvi jo je deklica pre-skakovala e eno ali obema nogama. Lahko pa sta vrteli vrv dve deklici druge pa so se v skakljanju vključile v igro.

Seveda je tudi deklicam bila priljubljena igra z ŽOGO. Metale so jo proti zidu, da se je odbijala. Igro so krasile figure rok in nog. Glasno so ponavljale: z eno roko, na eni nogi, s poklonom, preko rame, preko noge...



Pogled iz vremenske hišice

Toča in mavrica

ZGODILO SE JE, DA STA SE VREMENKO IN VREMENKA SPRLA ZA PRAZEN NIČ. PREŽIVELA STA ŽE VELIKO LET IN NAJRAZLIČNEJŠE VREME. IMELA STA VELIKO IZKUŠENJ, PA ŠE NISTA BILA DOVOLJ PAMETNA. VREMENKA JE POSTALA NEVOŠČLJIVA, KER SO LJUDJE TAKO ZELO HVALILI LEPO SONČNO VREME. GOVORILI SO:

“JOJ, BO PA JA ŠE DRŽALO TO PREKRASNO VREME. ZDAJ JE KOT NALAŠČ ZA IZLETE.”

TO JE BILO DOVOLJ, DA STA SI VREMENKO IN VREMENKA SKOČILA V LASE. JEZIKALA STA DRUG ČEZ DRUGEGA. OZRAČJE JE POSTAJALO NAPETO IN SOPARNO. NA OBZORJU SO SE POKAZALI SIVI OBLAKI.

“POGLEJ, KAJ DELAŠ!” JE ZAVPIL VREMENKO. “VSAK ČAS BO ZAGRMELO.”

“NAJ KAR GRMI, DA BOŠ SLIŠAL, KAJ VSE ZMOREM.”

“SAJ SI BREZ SRCA. TI OBLAKI NAZNANJAJO TOČO!”

SAMO NEKAJ MINUT STA SE PREREKALA, KO SO ŽE PADLE PRVE LEDENE KROGLICE. VREMENKA SE JE HITRO UMAKNILA V HIŠICO, DA JIH NI DOBILA PO GLAVI. TO PA JE IZKORISTIL VREMENKO IN RAZPEL ČEZ NEBO PREČUDOVITO MAVRICO.



Bajeslovna bitja

ČAROVNICE: pehtra, torklja, mora

V slovenskih bajkah pa tudi v rekih in pregovorih kar mrzoli raznih čarovnic, zato z njimi ne moremo na hitro odpraviti. Stara ljudska modrost pravi, da ti sovražnik nič ne more, če dobro poznaš njegove navade, zato je najbolje, da se pobliže seznanimo z zgoraj omenjenimi "tetami".

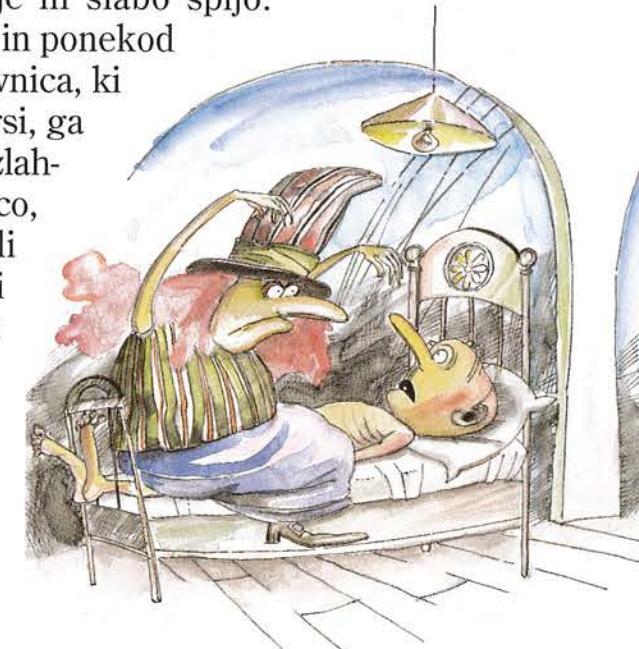
V alpskih krajih živi in straši pehtra. Baje je vsa kosmata, gleda pa tako, da vsakemu poštenemu človeku v trenutku pa-



vsem na ženske, ki ob torkih predejo, perejo in pečejo kruh. Če kakšno zaloti, jo brez milosti raztrga na drobne koščke. Če ji žrtev uide, pokonča njen kolovrat, raztrga perilo in onečedi kruh. Svoj čas je imela torka veliko dela, zdaj pa se zelo dolgočasi – tudi ob torkih.

Odrasli se včasih pritožujejo, da jih ponoči tlači mora: to pomeni, da imajo hude sanje in slabo spijo.

Nekoč pa so ljudje verjeli – in ponekod še danes – da je mora čaravnica, ki ponoči sede spečemu na prsi, ga davi in mu sesa kri. V hišo zlahka pride tudi skozi ključavnico, najraje v podobi muhe ali nočnega metulja. Po potrebi se spremeni v predmet, na primer v posteljno pregrijalo; včasih pa hodi po svetu kot starka, razmršenih las in krvavih oči. Boji se vseh ostrih predmetov: vilic, noža, kose, srpa, pa tudi šibe...



burkle – orodje za premikanje loncev v kmečki peči in za popravljanje ognja

de srce v hlače. V eni roki nosi burkle, v drugi sekiro, na hrbtnu pa velik naramni koš, v katerega včasih potlači tudi kakšno človeško žrtev. Njen najljubši letni čas je zima. Takrat dela babje pšeno – zrnat sneg.

V mišji luknji se včasih skriva torklja ali torka. Nekoč so ji otroci nastavljali mlečne zobe in v zameno dobili železne. Odraslih pa ne mara. Huda je pred-



PETER RUSTJA
Narisał PAOLO PASCUTTO

Atomska goba

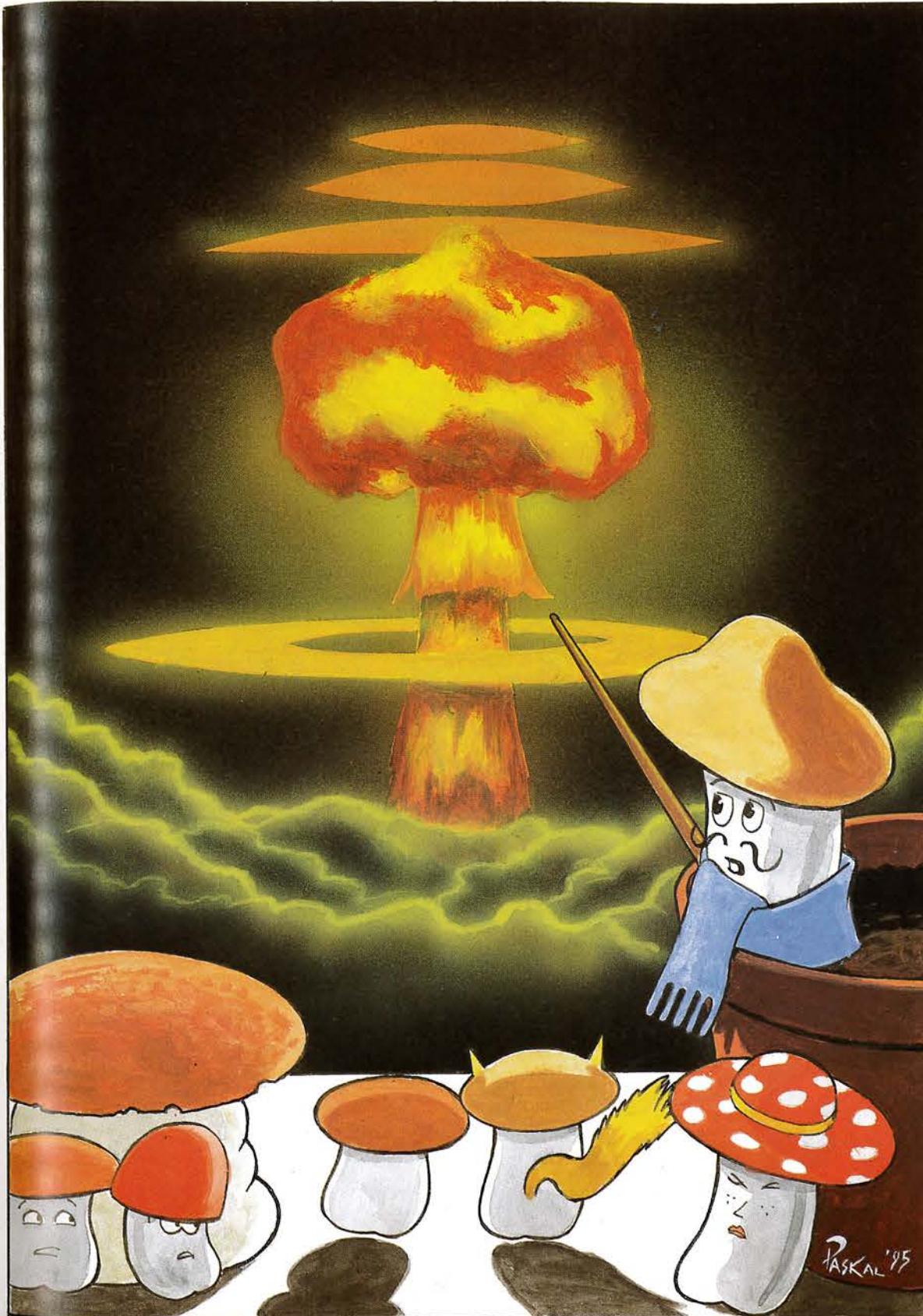
Gobice so nestrpno pričakovale, da jim bo Napoleon Šampinjon spregovoril o sliki, ki je visela na steni učilnice. Oblika je bila vsem zelo domača: velikanska goba.

Šampinjon je zbranim gobicam začel pripovedovati: "Torej, zgodba je dolga in zapletena. Treba je poznati zgodovino, a ne gobjo zgodovino, ampak zgodovino ljudi. Ljudje se razlikujejo od gob ne le zato, ker gobe imajo klobuk od rojstva, ljudje pa ga kupujejo kot okras. Gobe rade živimo v družbi, rade ustvarjamo gobja mesta, se veselimo vsake kapljice dežja ter sončnih žarkov. Ljudje so različni. Na prvi pogled so podobni gobam, saj jih vedno vidiš skupaj. Tudi oni živijo v večjih skupinah, vendar se znotraj teh skupin vedno izoblikujejo manjše, ki rade tekmujejo ena proti drugi. Tudi v tem razredu je tako. Otroci so sicer še majhni, ampak so že dojeli, kako živijo ljudje. Že od malega se učijo, kako bi nagajali sosedu, kako bi s silo kaj uveljavili. To se dogaja predvsem med odmorom, ko bi si morali vsi oddahniti od učenja. A kaj je 'lepšega', kot nagajati, skakati po klopeh, brcati sošolca, se prepirati za kakšno reč... Še dobro da poseže učiteljica, tako da se stvari uredijo. To pa ni samo stvar otrok. Otroci so v primerjavi z odraslimi prav nedolžni, saj se konec koncev pač samo igrajo. No, včasih se tudi jaz prestrašim, ko se igrajo vojno."

"V vojno? Kaj pa je to?" je vprašal Jurček.

"Vojna? Hm, to je posebna vrsta kreganja. Otroci se kregajo za žogo ali igraco, starejši pa se kregajo in vojskujejo zares. Za vojno rabijo čudne stroje. Pravijo jim pištole, puške, mitraljezi in bombe. No, tisto, kar vidite na sliki je atomska goba. Tako ji pravijo, ker nam je podobna po obliki, sicer pa ni z nami v nobeni sorodstveni zvezi. To je posledica eksplozije atomske bombe. Atomska goba je najbolj strašna, gobi podobna stvar na svetu. Uniči vse, kar doseže: hiše, ljudi, rastline... Tudi gobam ne prizanese. To je prava nesreča. Vseeno pa se ljudje radi igrajo s takimi stvarmi, ker ne pomislijo na posledice. Včasih se mi zdi, da ljudje nikoli ne prerastejo otroških iger. Samo igrače se spremenijo. V tem primeru pa je igrača uničevalna in smrtonosna."

Gobice so dahnile samo eno besedo: "Strašno".



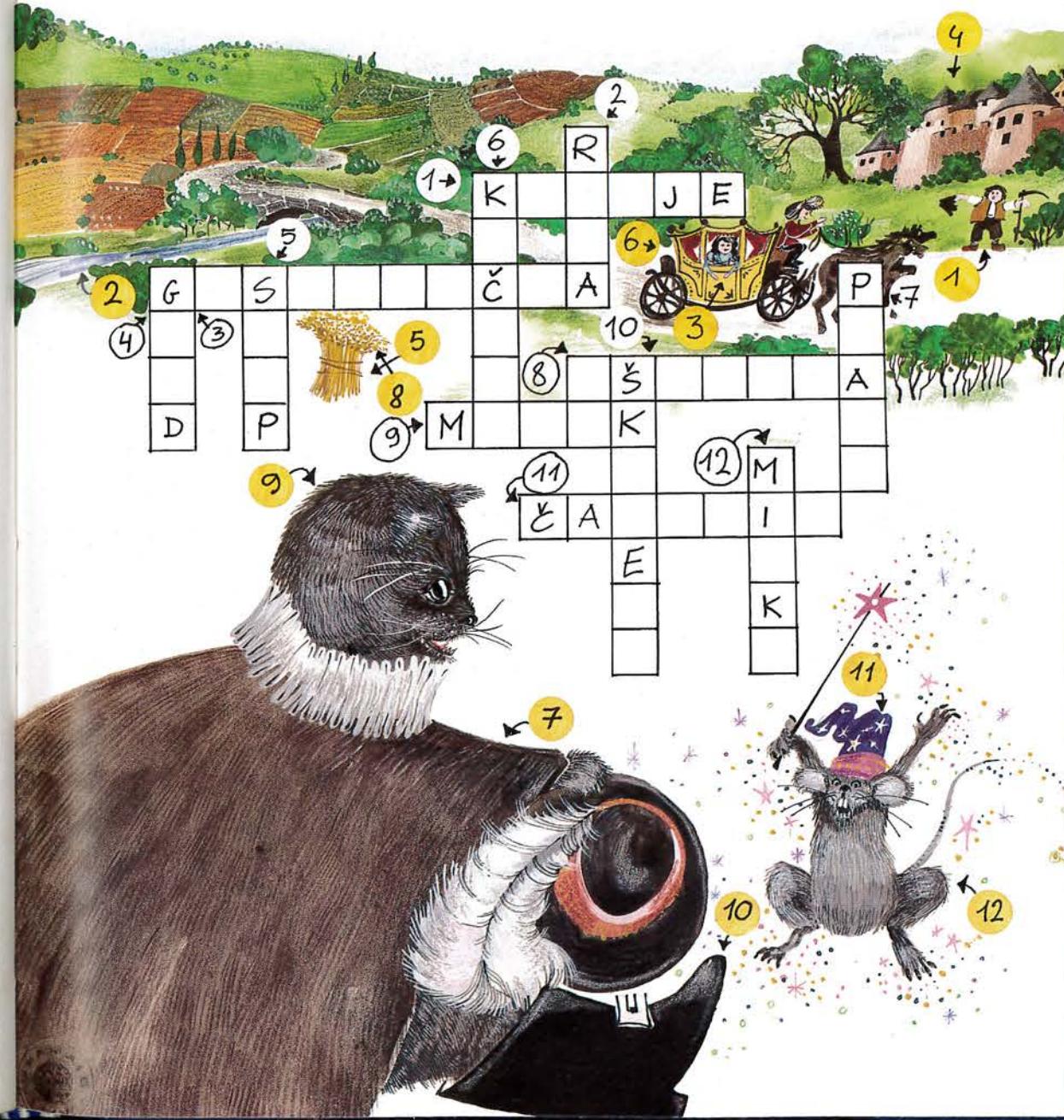
Pirhi



Pobarvaj pirhe! Katera dva sta enaka?

Križanka ...

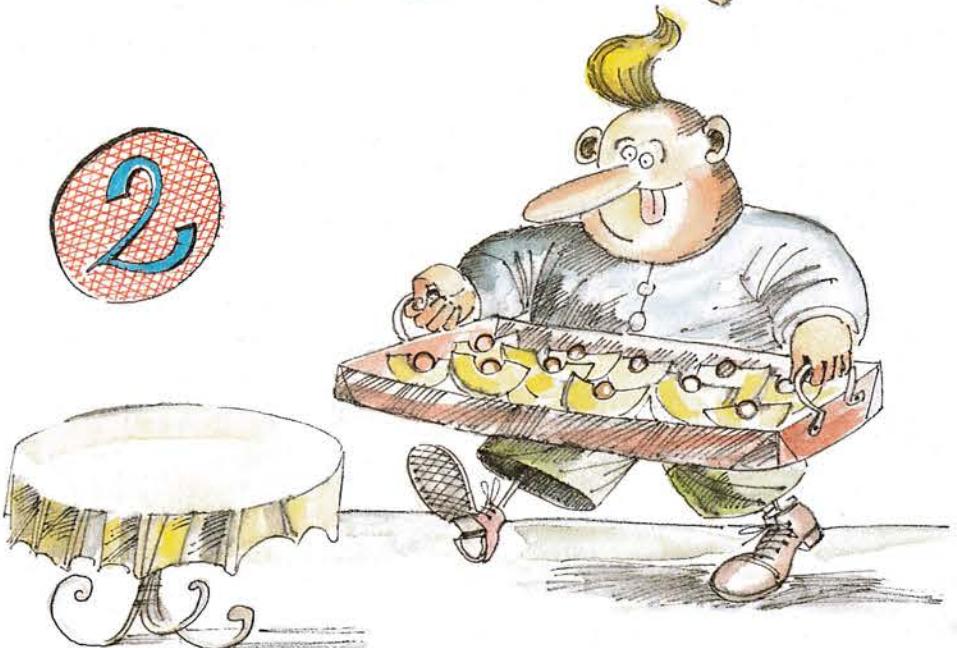
Pravljico je napisal



*mali kuharji pomagajo v kuhinji*

Pečene hruške

4 zrele, čvrste hruške olupimo, jih po dolgem prerežemo in jim izdolbemo peščiča. Zložimo jih v namaščen pekač. V vsako hruško damo žlico medu in žlico sesekljanih orehovih jedrc. Potresemo z zmletim ingverjem ali cimetom.

**2**

Hruške pečemo pri 200° C dobre pol ure. Ponudimo tople ali hladne s steno smetano.

1

šolariji pišejo



POGOVOR

Na snežnem travniku je stal velik snežak. Blizu je priletel vrabec in pozdravil snežaka: "Dober dan, snežak!"

"Dober dan, ali te ne zebe?" je zabrundal snežak.

"Ne!", je odkimal vrebek, "ampak kmalu bo prišla pomlad in pokukalo bo sonce!"

"Kako hudobno je sonce! Vsakič, ko me otroci zgradijo, pride sonce in me razstopi!" je zagodrnjal snežak.

"Meni pa sta hudobna sneg in zima. Spomladi, poleti in jeseni se sprehajam po poljih in zobljem zrnje ter korozo. Pozimi pa trpim po tem zoprnem snegu in mrazu. Vsaj otroci se spomnijo name: dajo mi v krmilnice zrnja in kruha, da si malo napolnim trebušek!" je žalostno govoril vrabček.

"Bodi vesel, vrabček, da imaš dolgo življenje! Moje traja le kak teden!" je rekel snežak.

"Prav imaš! Vesel moram biti, tudi če pozimi trpim," je odvrnil vrabček in odletel.

Martin Rebecchi, 5. r.

OŠ "A. Gradnik" – REPENTABOR

SNEŽAK IN ZAJČEK

Zima je. V dolini je vas, tam stoji bel snežak. Nekega jutra se je snežak prebudil. Zagledal je zajčka, ki ga je zelo milo gledal. Nenadoma je snežak spregovoril in vprašal zajčka: "Kaj pa ti je, kaj gledaš?" Zajček pa zajelja: "Zebe me, ali mi posodiš tvoj plašč, prosim?" Snežak odvrne: "Ne, ta je moj!" Tako je ubogi zajček odšel. Drugi dan pa je zajček spet prišel nekaj vprašat. Tako je govoril: "Poslušaj snežak, ti mi nočeš dati ne plašča ne korena, le počakaj, jutri te ne bo več."

Stopljen boš!" Snežak se mu je pa smerjal. Vendar to je bilo vse res. Zjutraj se snežak ni zbudil. Seveda se ni, ker se je spremenil v lužo. Zajček ga je zagledal in se začel močno smejeti: "Ha, ha, ha, ha, prav ti je. Luža si postal!" Tudi sonce se je smejal. Tako si je lahko zajček vzel plašč in koren.

Kristina Husel, 4. r.

OŠ "A. Gradnik" – REPENTABOR

VRABČEK POMAGA SNEŽAKU

Na robu gozda je stal lep snežak, sijalo je toplo sonce. Snežak je bil zaskrbljen: "Kako je toplo! Konec me bo ob tej toploti! Postal bom samo luža vode!"

"Kdo sitnari?" je vprašal vrabec.

"Jaz sem, snežak!" je odgovoril.

"Zakaj pa sitnariš?" je ponovno vprašal vrabec.

"Bojim se, da ob tej toploti, ki jo daje sonce, se bom stopil. Poglej: že dva gumiba in metla so na tleh, stopila se mi je roka in kos trebuha! Pomagaj mi, prosim, vrabec!" ga je prosil snežak.

"Ti bom pomagal tako, da bom odhitel k oblakom in jih prosil, če lahko pokrijejo sonce in nasujejo nov sneg," je predlagal vrabec. "A za to se mi boš moral oddolžiti: napravil boš sneženo hišico in skupaj bova živelva v njej. Prav?"

"Ja," se je strinjal snežak.

Vrabec je odšel in napravil, kar je obljubil, snežak pa je zgradil hišo in živelva sta skupaj do konca sneženih dni.

Ivana Sobani, 5. r.

OŠ "A. Gradnik" – REPENTABOR

IZLET V MARANO LAGUNARE

V četrtek, 22. februarja smo šli na izlet v Marano Lagunare.

Ob 7⁴⁵ smo se učenci iz Boršta, Doline in Peska zbrali v glavni hali železniške postaje v Trstu. Ob 8¹⁴ smo odpotovali preko Tržiča v S. Giorgio di Nogaro, kjer nas je čakal avtobus. Ta nas je pripeljal do pristanišča. Tu smo si najprej ogledali diapositive o živalih, ki živijo v maranski laguni, nato smo se vkrcali na ladjo. Pluli smo po kanalih. Okoli nas so letele razne vrste ptic. Ptice smo metali koščke kruha, da bi prišle bliže. Z ladje smo videli tudi majhne koče, zgrajene iz trstja.

V eni od hiš smo se ustavili in pojedli kosilo iz naših nahrbtnikov. Po kosilu smo se slikali in se spet vkrcali na ladjo.

Z ladjo smo se peljali do pristanišča in počakali avtobus, ki nas je peljal do železniške postaje. Precej časa smo čakali vlak. Ko je končno prišel, smo se takoj odpeljali proti Trstu. V vlaku smo jedli bombone, se pogovarjali in se zabavali.

Veseli smo prispeli v Trst, kjer so nas čakali starši.

Učenci 4. in 5. r. OŠ PESEK

POGLED IZ VREMENSKE HIŠICE (Nadaljevanje zgodbic)

Megla in megle

Nekega dne so se ljudje odpravili na Nanos. Hodili so dobri dve uri in upali, da ne bo megla.

Ko so prispeli do vrha, je sijalo toplo sonce. Toda Vremenka jih je zagledala in takoj skuhala gosto temno meglo, ki je pokrila vrh Nanosa. Vanjo je poskrila še sneg in dež. Zato so hribolazci do vrha prisopili v dežju, snegu in megli. Bili so besni in se od jeze praskali po glavi, otroci pa so od veselja skakali po snegu.

Ko je Vremenka ozdravel, je zapodil Vremenko v hišico in odpihal meglo, sneg in dež. Ljudje so bili spet srečni in zadovoljni.

Vremenka in Vremenka sta se skregala in Vremenka mu je očitala, naj kar po-

gleda, kako so ljudje srečni, ker je sonce in ne dež. Vremenko pa ji je odvrnil: "Ali boš že enkrat molčala? Drugič pa mene poslušaj. Jaz ti bom povedal, kdaj boš lahko zopet skuhala dež!"

Žaneta Švara, 4. r.

OŠ "A. Gradnik" – REPENTABOR

Ljudje so se odpravili na Nanos. Tudi tam je bila megla. Ker je postala še bolj gosta, se niso mogli vrniti v mesto. Vremenka je pomisliла na vse, pozabila pa je na meglensko vilo, škrate in strahove: volkodlake, čarownice in pijavke. Volkodlaki se prikažejo, ko je gosta megla na podstrešjih, nato pa pogoltnejo vse živo v hiši. Tudi pijavke se prikažejo na podstrešjih in v gosti megli srkajo kri. Čarownice megle pa so nevidne in spremeniли ljudi v kamnite kipe. Tudi k Vremenki so prišli strahovi. Škratje so se prikazali samo ljudem na Nanosu, vile pa se prikažejo samo ljudem v stiski, ki potrebujejo čarobno pomoč. Medtem ko se je Vremenka "lišpala" jo je presenetila pijavka, a ji ni mogla posrkati krvi, ker je Vremenka nima. Nato jo je zasačil volkodlak in jo hotel pogoltniti, a je videl, da bi se ne nasilit in je raje odhitel v sosednjo hišo. Potem je prišla še čarownica, hotela jo je spremeniti v kamen. Vremenka pa je vzela ogledalo in odbila v čarownico čarobni žarek, tako da je čarownica sama okamenela.

Ljudje na Nanosu so se medtem izgubili, a škratje so jim pomagali, da so se vrnili v mesto.

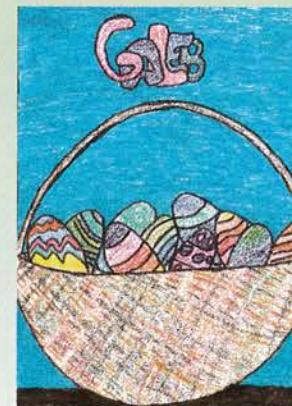
Vremenka je sklenila, da ne bo nikoli več zamesila goste megle.

Ivana Sobani, 4. r.

OŠ "A. Gradnik" – REPENTABOR

Vremenka je napravila zelo gosto meglo, Vremenko pa je bil bolan, zato ni mogel pričarati lepega vremena. Ljudje so se vračali proti domu in niso videli ni-

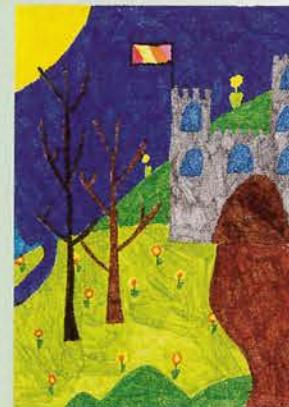
Nagrajene risbice z lanskega natečaja za Galebove naslovnice



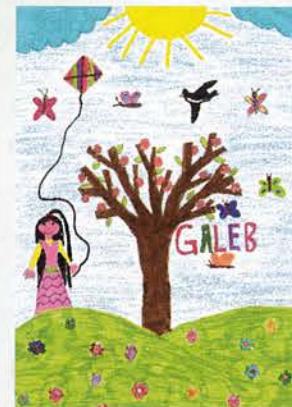
Ylenia Zobec, 3. r.
OŠ "M. Samsa" – DOMJO



Nataša Marinković, 5. r.
OŠ Romjan – RONKE



Matjaž Ferluga, 2. r.
OŠ "Bazoviški junaki" – ROJAN



Karin Malalan, 4. r.
OŠ "France Bevk" – OPČINE



Jasmina Sossi, 3. r.
OŠ "Albert Sirk" – KRIŽ



Martina De Stefani, 4. r.
OŠ "Josip Ribičić" – SV. JAKOB



Tomaž Ceh, 2. r.
OŠ "Josip Ribičić" – SV. JAKOB

**V prejšnji
– 7. številki –
ste gotovo prebrali
natečaj za nove
Galebove naslovnice.
Ali že pridno rišete?
Čas do 10. maja
bo hitro minil,
zato pohitite!**

Ronč in Brenč, vetrovna pravka - Golf

ti ceste. Ko se je Vremenko počutil boljše, je pripravil zanimiv načrt. Vremenka se je odpravila spat, Vremenko pa je odhitel iz vremenske hišice ter poklidal sončne žarke. Vremenka se je prebudila in pokukala, kaj se godi. Nenadoma je zbolela, ker je bilo preveč sonca.

David Cibi, 4. r.

OŠ "A. Gradnik" – REPENTABOR

Ko so ljudje hodili na Nanos in so avtomobili prizigali meglenke, je Vremenko v hišici premisljal načrt. Poklidal je Vremenko: "Vremenka, pridi sem, kupil sem ti lepo darilo!"

Vremenka je odvrnila: "Počakaj, takoj pridem!" Stopila je v hišico in našla na mizi zavitek.

"Kaj pa je notri?" je radovedno vprašala Vremenka.

"Ne vem," je rekel Vremenko "odpri, no!"

Ko je Vremenka veselo odpirala dario, jo je Vremenko zaprl v hišico. Vremenka je odvijala, odvijala, ampak bil je samo papir.

Vremenko je poklidal sonce in sonce je zapodilo meglo. Ljudje so se vrnili z Nanosa, vozniki pa so ugasnili meglenke.

Martin Rebecchi, 5. r.

OŠ "A. Gradnik" – REPENTABOR

Babja jeza

Na žebljičku ob vežnih vratih visi vremenska hišica. V hišici je bila samo Vremenka, ker je Vremenko odšel v svet. Vremenka je bila žalostna in bolj je jokala, bolj je padala babja jeza. Po dolgem času se je Vremenko vrnil domov. Vremenka je bila tako jezna nanj, da se je kar penila. Od velike jeze ga je Vremenka kar poslala tja, od koder je prišel. Po poti pa ga je spremljala babja jeza.

Kristina Husel, 5. r.

OŠ "A. Gradnik" – REPENTABOR

Vaščani so bili jezni na Vremenko. Vremenka pa je jokala in jokala, da je lilo kot iz škafa. Sklenila je, da bo obiskala prijateljico Majo. Tudi njen mož Žane je odpotoval v tropske kraje. Skupaj sta se zmenili, da ju obiščeta. In res, v tropih sta zagledali Vremenka in Žaneta, ki sta se sončila. Vsi so bili srečni in veseli, ker so se spet videli.

Vremenko in Vremenka sta se vrnila domov in Vremenko je takoj skuhal sončno vreme in pregnal ledeni dež. Maja in Žane pa sta še sedaj na dopustu v tropih.

Ivana Škabar, 5. r.

OŠ "A. Gradnik" – REPENTABOR

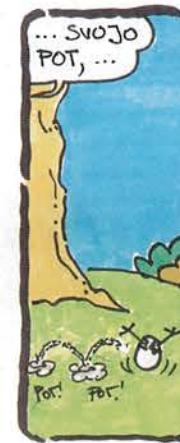
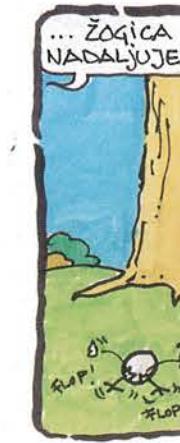
Ko se je Vremenko vrnil domov v vremensko hišico, je deževalo in deževalo.

Vremenka je bila jezna, ker jo je pustil samo doma. Takoj je skuhal sonce in vsi ljudje so se veselili lepega vremena. Vremenka je zakričala Vremenku: "Zakaj si skuhal sonce?" Vremenko ji je odgovoril, da je že preveč dni deževalo in da je prav, da spet sije sonce. Vremenka je bila vsa iz sebe in od jeze je napravila točo. Vsi so se čudili, kako da pada toča z jasnega neba. Šli so pogledati in videli so, da se je vrnil Vremenko in kako je Vremenka grozno jezna. Ljudje so začeli vzklikati pod hišico: "Nočemo Vremenke! Naj jo burja odnese! Hočemo samo Vremenka in njegovo sonce! Naveličali smo se dežja!" Takrat je Vremenko poklidal burjo. Močna burja je odpeljala s seboj Vremenko. Znašla se je v Afriki med divjimi živalmi. Vremenka je bila vsa prestrašena. Kesala se je slabega obnašanja in zelo si je želeta v svojo hišico.

Žaneta Švara, 5. r.

OŠ "A. Gradnik" – REPENTABOR

Rešitve križank in ugank pošljite do 15. aprila. Prihodnjič rešitve in nagrajenci tudi iz 7. številke.



Imamo več vrst jajc: od mravljinčijih, ki so majhna in je njihova lupina zelo mehka, do tistih običajnih, ki jih nesejo razni ptiči. Ne pozabimo: tudi kokoš je navsezadnje ptica!

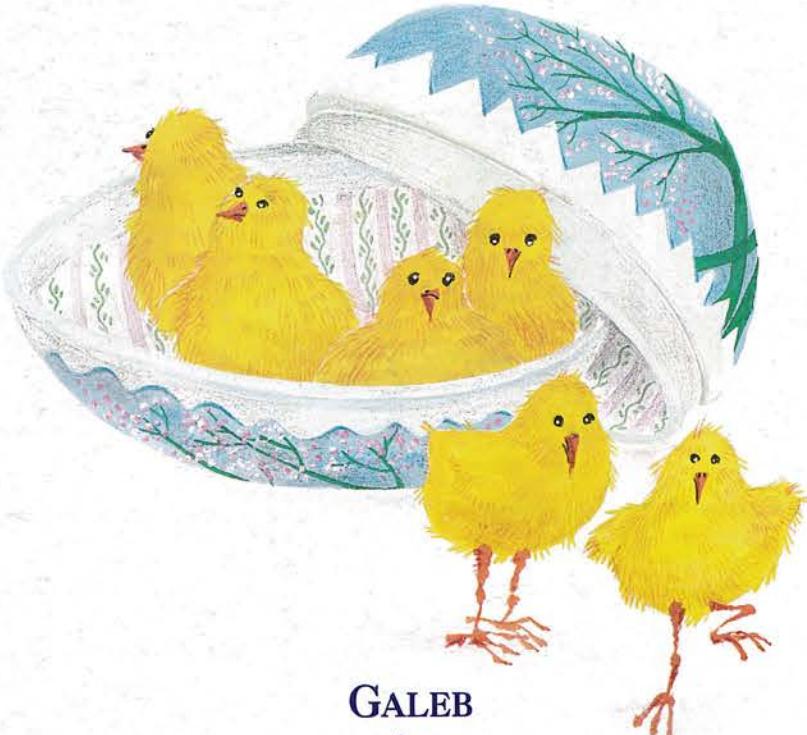
Pa še so tu nojeva jajca, dinozavrova jajca, ki so že okamenela in bi jih težko prebavili, če bi iz njih pripravili pojedino. Pa ribje ikre – kaviar! – a ta je le za sladokusce.

Največje jajce je naša Zemlja. Tudi ona je rahla in krhka in če ne bomo lepo ravnali z njo, ne bo nič dobrega.

Ta čas je velika noč:

Veliko lepo pobarvanih pirhov, veliko čokoladnih jajc s presenečenjem!

*In da bi vam v prsih zakljuvalo gladko,
okroglo praznično razpoloženje!*



GALEB
in

SLOVENSKI DENARNI ZAVODI V ITALIJI